

[Stinus]

hvis den blev gennemført i et hvilket som helst nordisk land, uundgåeligt ville medføre øgede vanskeligheder i de andre.

Det nordiske marked aftager 20–25 pct. af eksporten fra hvert land, og ser man på de forarbejdede varer, er procenten endnu højere, så handelsforbindelserne i Norden er af vital betydning, og udviklingen i hvert land er af overordentlig stor betydning for alle de andre nordiske lande.

Om energikrisens betydning for det nordiske samarbejde sagde statsminister Anker Jørgensen på Nordisk Råds session direkte, at den kan indebære en trussel også imod det nordiske samarbejde.

Den norsk-svenske aftale vil næppe på den måde få negativ betydning for de andre nordiske lande. Den kan oven i købet siges at være i fuld overensstemmelse med en henstilling fra Nordisk Råd til ministerrådet om at udforme en energi- og industripolitisk strategi med sigte på at gøre Norden mindre afhængig af importerede energiråvarer og udnytte nordiske ressourcer til at forstærke en industriel udvikling til støtte for beskæftigelsesmæssige og regionalpolitiske formål. I den samme udtalelse hed det:

»Nordisk Råd, som anser det for nødvendigt at effektivisere samarbejdet om industri- og energispørgsmål, henstiller til ministerrådet at vurdere eksisterende organisatoriske former for dette samarbejde.«

Den norsk-svenske aftale er ikke udtryk for en fællesnordisk strategi. Der er tale om en aftale mellem to af de nordiske lande, og i de to lande, Norge og Sverige, ser man nok umiddelbart kun de positive muligheder i aftalen. Den tidligere svenske statsminister Olof Palme ser aftalen som et tegn på en tilbagevendende af den handlekraft, som efter hans opfattelse forsvandt ud af det nordiske samarbejde med Nordekplanens forlis, og som derefter af hvert enkelt land blev brugt til at forhandle sig frem til bilaterale ordninger med EF.

Vi må i dag spørge: er den nordiske handlekraft vendt tilbage – og ikke blot begrænset til den norske og den svenske regering?

Hverken den svenske eller den norske statsminister lagde ved underskrivelsen af aftalen skjul på, at det samarbejde, som nu blev påbegyndt, skulle føres langt videre i de kommende år, bl. a. i retning af harmonisering af skatte- og valutaordninger.

Aftalen er blevet sammenlignet med Romtraktatens indgåelse i 1957, og det er nok rigtigt, at aftalen i vigtighed ikke står tilbage for det, der blev begyndelsen til EF. Der er også, bl. a. under henvisning til, at det svenske folkpartiet i sit nye politiske program åbent erklærer en svensk-norsk union som et af sine politiske mål, sat spørgsmålstegn ved Danmarks fremtidige placering i det nordiske samarbejde. Hvor langt kan vi være med under hensyntagen til vort EF-medlemskab? For det radikale venstre er det af afgørende betydning, at vi er med i det nordiske samarbejde, og at vort EF-medlemskab ikke stiller sig hindrende i vejen for en udvidelse af det nordiske samarbejde.

Også på anden måde end ved at være en bilateral aftale adskiller aftalen sig væsentligt fra det hidtidige nordiske samarbejde, hvor takten og indholdet af samarbejdet i det store og hele er blevet fastlagt af regeringer og parlamenter. I den norsk-svenske aftale bliver det erhvervslivet selv, som skal samarbejde om konkrete projekter. Den politiske opgave bliver gennem lovgivning at lægge forholdene til rette for erhvervene og på bedst mulig måde at stimulere til samarbejde.

Ikke alene danske politikere, men i høj grad også dansk erhvervsliv må opmærksomt følge, hvordan aftalen føres ud i livet. Det radikale venstre finder, at den norsk-svenske aftale bør være en udfordring til dansk industri. Hverken regeringen eller folketinget har mulighed for at pålægge dansk industri at tage initiativer, men vi kan opfordre industrien til at vise interesse for aftalen. Vi tror således, at tiden nu er inde til i forhold til Norge at opnå fordele på energiområdet mod at tilbyde industrisamarbejde.

Minister Lise Østergaard nævnedes på Nordisk Råds session økonomi, energi, industri og teknologi som nye samarbejdsområder inden for det nordiske og omtalte dem desuden som aktuelle og komplicerede. Komplicerede er de i sig selv, og for Danmark har det økonomiske og industrielle samarbejde tillige den komplikation, at der er tale om områder, som også er en del af EF-samarbejdet. Også på det energimæssige område er de nordiske landes internationale tilknytningsforhold forskellige, og på Nordisk Råds session kunne den danske energiminister kun love, at man – jeg citerer fra energiministerens indlæg på Nordisk Råds session: